

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної
та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	СОЦІОЛОГІЯ
Викладач (-і)	Зоя СТЕЖКО, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38(050)9394358
E-mail:	zoiastez@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90. Форма контролю: залік. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська / англійська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіка, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою викладання дисципліни «Соціологія» є формування у майбутніх фахівців соціологічного мислення та соціологічної культури, ознайомлення студентів з основними методами збору та аналізу соціологічної інформації (програма дисципліни дає можливість студентам практично випробувати такі методи збору інформації, як контент-аналіз документів, різні види опитувань, соціологічні тести, включене та невключене спостереження тощо); оволодіння навичками самостійного соціологічного аналізу, соціально-психологічного діагностування (важливим елементом програми дисципліни є самостійна робота студентів над розробкою проектів програм для вивчення громадської думки).

Завдання вивчення дисципліни:

- засвоєння базових категорій соціологічної науки;
- отримання знань з теоретико-методологічних та емпіричних аспектів соціології у просторі класичних надбань та сучасних тенденцій;
- опанування наукового підходу до аналізу соціальних явищ та процесів сучасного суспільства;
- набуття навичок самостійного аналізу та пошуку можливих шляхів вирішення соціальних проблем;
- ознайомлення з особливостями проведення емпіричних соціологічних досліджень та набуття навичок роботи з соціологічними даними.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- основні поняття та категорії курсу;
- загальні положення класичних соціологічних теорій;
- сучасні напрямки соціологічного теоретизування та методологічні принципи;
- основні емпіричні соціологічні методи дослідження сучасного суспільства.

уміти:

- інтерпретувати елементи соціальної дійсності в категоріях соціології;
- застосовувати основні теоретичні знання для аналізу сучасних процесів та явищ, що відбуваються у сучасному українському суспільстві;
- диференційовано підходити до вивчення окремих соціальних процесів та явищ;
- діагностувати соціальні проблеми та знаходити шляхи їх вирішення;
- розумітися на евристичних обмеженнях і перевагах основних методів соціологічних досліджень.

набути соціальних навичок (soft skills):

- ефективно здійснювати професійну комунікацію;
- взаємодіяти в соціокультурному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотериторіальному національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf; [Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО](#) <http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ <http://www.kntu.kr.ua/doc/dobro.pdf>.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні, методологічні та епістемологічні засади соціології як науки.

Тема 1. Предмет, структура і функції соціології.

Тема 2. Соціологічне дослідження: методологія і методика.

Тема 3. Історичні етапи розвитку соціології.

Тема 4. Суспільство як соціальна система.

Тема 5. Сутність, причини і чинники соціальних змін.

Тема 6. Демографічна, професійна і соціально - територіальна структури

суспільства.

Тема 7. Особистість у системі соціальних зв'язків.

Змістовий модуль 2. Спеціальні і галузеві соціологічні теорії.

Тема 8. Соціологія науки і техніки.

Тема 9. Соціологія релігії.

Тема 10. Соціологія культури.

Тема 11. Етнічна структура суспільства.

Тема 12. Соціологія конфлікту.

Тема 13. Соціологія праці.

Тема 14. Глобалізація.

5. Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ: Наукова думка, 2006. 232 с.
2. Як провести соціологічне дослідження: методичні рекомендації / Упоряд. та заг. ред. О.М.Балакіревої та О.О.
3. Яременко З. – К.: Державний ін.-т проблем сім'ї та молоді, 2004. – 264 с.
4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с. // <http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Soc.%20kafedr.%20posibnyk.pdf>
5. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. / Є. В. Сірий. – К. : Атіка, 2010. // <http://westudents.com.ua/knigi/571-sotsologiya-sriy-v.html>
6. Соціологія : підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. В. Г. Городяненка. – К. : Вид. центр «Академія», 2010.
7. Танчин І. З. Соціологія : навч. посіб. / І. З. Танчин. – 3-тє вид., перероб. – К. : Знання, 2008. – 351 с. // <http://westudents.com.ua/knigi/572-sotsologiya-tanchin-I3.html>
8. Черниш Н. Соціологія : підруч. за рейтингово-модульною системою / Н. Черниш. – К. : Знання, 2009. – 430 с. // http://vk.com/doc2948345_177044854?hash=fd604cc75fd5a477c4&dl=4eddf88ce6de9e20a1
9. Андрющенко А. И. Система соціального партнерства як інститут регулювання трудових відносин в Україні / Андрющенко А. И., Дубровський І. – Х. : Вид-во «Реал», 2004. – 175 с.
10. Вакуленко, С. М. Соціологія праці: Навч.-метод. посіб. / С. М. Вакуленко. – К.: Знання, 2008. – 262 с.
11. Галицький В.М. Поведінкові стратегії на ринку праці України / Галицький В.М., Привалов Ю.О., Чепурко Г.І. – К. : ПЦ "Фоліант", 2005. – 227 с.

Додаткова:

1. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с.
2. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
3. Гоманюк М.А. Інтерв'юер у масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. – Херсон : Гілея, 2013. – 84 с
4. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7700/Bogdan_SocResearch.pdf
5. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник / За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. Київ: Інститут соціології НАНУ, 2009 400 с.
6. Ляпіна Л. А. Етносоціологія : навч. посіб. / Л. А. Ляпіна. – Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2013

7. Лукашевич М. П., Туленков М.В. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М. П. 8.Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. – К. : Каравела, 2008. // https://vk.com/doc-31993533_196892448?dl=5bfb2c0b412be9d9e1

Інформаційні ресурси:

1. www.sau.kiev.ua – офіційний сайт соціологічної асоціації України (устав САУ, кодекс професійної етики соціолога, указ президента про розвиток соціологічної науки).
2. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (представлені результати досліджень, діаграми, кількісні показники, наводяться дані порівняльних досліджень).
3. www.sociology.kharkov.ua – Sociology Hall, сайт соціологічного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна.
4. ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України)
5. http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php (Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України)

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Протокол №1 від «28» серпня 2023 р.